

CONSCIÈNCIA D'ARA
I la setmana que ve:
La mística viva de Luce López-Baralt

Estils

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

Costa sortir del plany, i més quan la societat en fa bandera. “És lamentable, però no hi ha cap formació universitària que ens prepari per a la impotència”, afirma l’escriptora i teòloga protestant Marion Muller-Collard, per a qui l’acadèmia tampoc prepara per a gestionar les amenaces, sovint invisibles i, fins i tot, imaginades. Tampoc creu que quedi cap formació universitària “que ens prepari per a la Gràcia”.

Sortir al ras, no és llençar-se al buit. Muller-Collard escarba, ensuma, espera, i entre les ombres hi reconeix un ensenyament mil·lenari que pren cos en la figura de Job. Però, per arribar a copsar els seus ensenyaments vivencials cal, malgrat la redundància, viure. Experimentar. D’aquesta vivència que la du a entendre i compartir un ensenyament antic, vigent, fora d’aules, en narra un camí inspirador i literàriament impecable, breu i profund: *L’altre Déu. El plany, l’amenaça i la gràcia* (Fragmenta).

Nascuda a Marsella l’any 1978 i formada en Teologia a Estrasburg, professionalment va acompanyar durant anys, a peu de llit, les persones sofrents com a “licenciada, experta, professional de Déu amb bata”, fins que va arribar un dia que ella mateixa cau en un pantà enigmàtic i pertorbador que no es deu ni a la pèrdua ni la malaltia (ja que cap d’aquestes, com ella mateixa reconeix, és “qui ens posa el Plany als llavis”). “Quan el Plany em va arrossegar al fons i em va expulsar del cercle dels vius, jo no havia perdut res i no estava malalta. El Plany es burla dels fets, és autònom: esborra les pistes que conduïrien al seu niu”.

El plany i l’amenaça

Muller-Collard havia passat un temps d’angoixa al veure com el seu fill, als dos mesos de vida, quedava desfigurat i intubat per un virus respiratori. Però quan es veu envaïda pel plany, el nadó ja torna a fer vida normal. Comença a albirar a Job: “El primer que se’ns acosta a tots, en els llocs més foscos de les nostres vides, és el nostre germà Job”, assegura. Per què Job? Per què aquesta història on el plany és tan profund? “La història de Job té alguna cosa per explicar. Em podria dir per què, just quan havia de celebrar amb l’estiu la resurrecció del món i del meu fill, vaig quedar postrada en la penombra, incapaç d’agafar el dia al vol i de programar una rentadora. Alguna cosa que podria explicar per què Job acusa tots els cops abans que el Plany, sense previ avis i sense el pretext de cap nova catàstrofe, l’agafi tot d’una per les entranyes”.

D’aquesta manera, buscarà les arrels del plany amb Job, “per entendre millor aquest pop que ens arrossega al fons”. I, llegint els silen-

Marion Muller-Colard. FRAGMENTA

Marion Muller-Colard “De vegades ens cal un mot d’autoritat per treure’ns del plany”

La teòloga i escriptora reflexiona sobre el plany, l’amenaça i la gràcia arran de la malaltia del seu fill

cis de la seva història, entendre “que el Plany no neix de res factual”.

En aquest assaig proper i colpidor, la segona estació després del plany és l’Amenaça que, “quan no ens porta al plany, ens porta a la defensa”. Quina defensa? “La defensa fanàtica de l’ordre establert, la defensa irracional dels sistemes de regulació del mal que ara desenvolupem fora de tot catecisme”. Per

Angoixa
El fill de l’autora va estar molt malalt quan només tenia dos mesos.

exemple, ella mateixa es considera en aquella època una acèrrima defensora de l’ordre segons el qual un infant no pot morir abans que els pares.

Com explica la teòloga, amb Job comparteix quelcom més que la submersió en el plany i l’amenaça. “Tothom pot recordar un moment en què a Déu l’esperàvem amb ganes i va acabar brillant per la seva

absència. Els més deferents li excusaran el retard i ajornaran la seva esperança fins a la fi dels temps. La resta necessitarà temps per recuperar-se. Job i jo formem part de la segona categoria: la dels que es van sentir estafats.”

La gràcia

Quan patim l’estafa, assaborim la traïció i, de manera implícita, comprovem com es trenca el pacte. L’estafa que experimenten Job i la nostra autora els permet veure que aquest pacte, en realitat, mai ha existit. La signatura de Déu no consta en el contracte. “De vegades passa, i sovint ni ho sabem, que tenim relacions contractuals amb Déu. I si es dona el cas que la *paraula* Déu es buida de sentit, podem dir-ho d’una altra manera: no hi ha cap dubte que tenim relacions contractuals amb la justícia”, reflexiona ella, farta d’escoltar “no és just!” cada vegada que les coses no surten com les imaginàvem, guiats com estem pels nostres “contractes confessos o inconfessables, conscients o inconscients, per les petites mitologies que sostenen les nostres vides, les partícules de creences que filtren les nostres mirades sobre l’existència, la manera avui individualista i evidentment sincretista amb la qual esbossem un sentit”.

Farta, també, d’aquest Déu -que era el seu, que era el de Job- bipolar, garant de la justícia i alhora sàdic i arbitrari. Però Job continua, infatigable, i aconsegueix trobar, després de rebutjar aquest Déu funcional, el Déu viu que “se t’escapa i persegueixes”, com escriu Muller-Colard mentre recorre amb Job “el camí del dogma cap a la fe, de la garantia vers la confiança”. Es llavors que l’alternativa tancada entre un Déu jutge i un Déu pervers “s’esquerda i deixa entreveure un altre Déu”. Arribem a la Gràcia. “El crit de Job és el seu primer acte de fe lliure”.

“Malgrat els vestigis de superstició que de vegades m’ataquen, tot i el meu petit negociat intern que mai no acabarà de mercadejar amb un Déu imaginari, he entrellucat un Altre Déu que no va de garant de la meua seguretat, sinó de la pugnacitat del que és viu en la qual em convidava a participar”, confessa. I afegeix: “M’agrada aquell Déu de la resposta de Job, que em treu de les vanes temptatives religioses de negociar amb la realitat. M’agrada aquest exercici de desemboscar amb ell la Gràcia, en allò que existeix i no respon a cap sistema, si no és que respon a l’aposta original segons la qual és preferible que una cosa sigui en lloc de no ser. M’agrada treballar per entrar en l’exigència paradoxal de la Gràcia”.

“Aquesta Gràcia -conclou- és la que en la meua vida i en la meua feina aconsegueix travessar l’obscuritat que el Plany ens llença al damunt, a mi i als meus companys. Em dona el coratge de ser, malgrat l’Amenaça, i d’obrir els porticons al dia que despunta”. —